

Limit płatności gotówką – przykłady zastosowania

Poniżej przedstawiamy omówienie przykładowych transakcji z wyjaśnieniem, dlaczego należy, bądź nie należy stosować limitu. Pamiętaj, że są to jedynie przykłady teoretyczne i w twoim przypadku, mimo podobnych zdarzeń, organ albo sąd może ocenić sprawę inaczej.

POLSKI ODDZIAŁ PRZEDSIĘBIORCY ZAGRANICZNEGO

Przykład

Niemiecka spółka zarejestrowała w KRS oddział, na rzecz którego zamierza kupić w Polsce wyposażenie biura. Oddział nie jest odrębnym przedsiębiorcą (przedsiębiorcą jest niemiecka spółka), jednak z faktu rejestracji oddziału w rejestrze przedsiębiorców KRS, podlega on polskiemu prawu, w tym limitowi transakcji gotówkowych.

ZAGRANICZNY ODDZIAŁ POLSKIEGO PRZEDSIĘBIORCY

Przykład

Polska firma zarejestrowała oddział w Niemczech (wpis do rejestru handlowego). Oddział może samodzielnie zawierać umowy, ale nadal w świetle polskiego prawa, jest polskim przedsiębiorstwem i ma obowiązek stosować limit transakcji gotówkowych.

PROWADZENIE DZIAŁALNOŚCI Z POMINIĘCIEM DOPEŁNIENIA OBOWIĄZKU WPISU DO ODPOWIEDNIEGO REJESTRU

Przykład

Tomasz jest fryzjerem. Nie ma zarejestrowanej działalności gospodarczej, ale regularnie strzyże klientów w domu, pobierając za to wynagrodzenie. Tomasz, mimo braku wpisu w CEIDG jest przedsiębiorcą, ponieważ jego działania jednoznacznie na to wskazują. Obowiązuje go limit transakcji gotówkowych.

PODMIOT NIE BĘDĄCY PRZEDSIĘBIORCĄ

Przykład

Fundacja wpisana do rejestru stowarzyszeń, innych organizacji społecznych i zawodowych, fundacji oraz publicznych zakładów opieki zdrowotnej zamierza sprzedać część swojego majątku – sprzęt fotograficzny. Ponieważ nie jest wpisana do rejestru przedsiębiorców, jak również faktycznie nie prowadzi działalności gospodarczej, może przyjąć zapłatę w gotówce, nawet jeżeli przekracza ona limit 15 000 zł. Małgosia jest współniczką spółki jawnej – kupującą. Ponieważ dokonuje zakupu od nie - przedsiębiorcy, może zapłacić za kupowany sprzęt gotówką.

ROLNICY RYCZAŁTOWI

Przykład

Rolnik Tomasz ma podpisaną umowę o stałej współpracy z hurtownią. Kilka razy w miesiącu hurtownik – Andrzej przyjeżdża po warzywa, które następnie pakuje i sprzedaje do sklepów. Zgodnie z umową, Andrzej płaci Tomaszowi za towar odebrany w danym miesiącu do 20. dnia kolejnego miesiąca. Jednorazowa dostawa ma wartość ok. 5 000 zł, ale wartość zakupów w miesiącu to ok. 20 000 zł. W takiej sytuacji Andrzej może zapłacić Tomaszowi gotówką, mimo że wartość zakupów w umówionym okresie rozliczeniowym (miesiącu) przekroczyła limit ustawowy. Jest tak, ponieważ Tomasz jest rolnikiem, a nie przedsiębiorcą.

ZAWIESZENIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Przykład

Małgosia zarejestrowała jednoosobową działalność gospodarczą w zakresie fotografii ślubnej. Ponieważ zimą nie ma żadnych zleceń, zawiesiła ją. Piotr, kolega Małgosi, prowadzący taką samą działalność, zamierza ją zakończyć i sprzedaje po okazjnej cenie 28 000 zł wyposażenie studia. Jeżeli Małgosia zdecyduje się na zakup sprzętu, to mimo zawieszonych działalności gospodarczej jest przedsiębiorcą i będzie musiała zapłacić bezgotówkowo.

NABYCIE TOWARÓW LUB USŁUG PRZED DNIEM ZAREJESTROWANIA DZIAŁALNOŚCI, PRZY ZAŁOŻENIU, ŻE TE TOWARY ALBO USŁUGI BĘDĄ WYKORZYSTYWANE DO JEJ PROWADZENIA (WYDATEK PRZED ZAREJESTROWANIEM DZIAŁALNOŚCI JEST UZNAWANY ZA KOSZT UZYSKANIA PRZYCHODU).

Przykład

Małgosia ma zamiar otworzyć jednoosobową działalność gospodarczą w zakresie fotografii ślubnej. Wie, że najwięcej zleceń będzie miała wiosną i latem, więc zaczyna przygotowania do rozpoczęcia działalności już w listopadzie. Zamówiła stronę internetową, podpisała umowę o stałej współpracy ze studiem fotograficznym i wpłaciła z tego tytułu zaliczkę. Udało jej się okazjnie – od kolegi przedsiębiorcy, który zawiesza podobną działalność, kupić sprzęt fotograficzny i komputerowy. Małgosia nie jest jeszcze przedsiębiorcą. Brakuje jej wpisu do CEIDG i nie podjęła jeszcze działalności – nie świadczy usług, a jedynie przygotowuje się do tego. Oznacza to, że Małgosia może za wszystkie zakupy związane z działalnością (przed jej zarejestrowaniem i faktycznym rozpoczęciem wykonywania) zapłacić gotówką.

SPÓŁKI KAPITAŁOWE W ORGANIZACJI (SPÓŁKI Z O.O., PROSTE SPÓŁKI AKCYJNE I SPÓŁKI AKCYJNE W ORGANIZACJI SĄ UŁOMNYMI OSOBAMI PRAWNYMI BĘDĄCYMI PRZEDSIĘBIORCAMI, NIEWPISANYMI DO KRS)

Przykład

XYZ sp. z o.o. w organizacji zakupiła od firmy ABC sp. z o.o. spółka komandytowa 5 komputerów stacjonarnych, 5 monitorów oraz faks, za łączną kwotę 35 000 zł. Z uwagi na fakt, że spółka w organizacji pomimo jej przejściowego charakteru, jest uczestnikiem obrotu prawnego (może zaciągać zobowiązania, ponosić koszty i uzyskiwać przychody) i traktowana jest jak przedsiębiorca, to będzie podlegała obowiązkowym limitom płatności. Oznacza to, że XYZ sp. z o.o. w organizacji za dokonany zakup musi rozliczyć się z firmą ABC Sp. z o.o. w formie bezgotówkowej.

PŁATNOŚĆ U KURIERA ZA POBRANIEM

Przykład

Piotr prowadzi sklep internetowy z elektroniką. Jego kontrahentka Anna zamówiła kilka drogich produktów (suma przekracza 15 000 zł) i w związku z tym przed zapłatą chciałyby je obejrzeć i ocenić, czy nie mają wad. Przedsiębiorcy umówili się, że towar zostanie dostarczony przez firmę kurierską z opcją płatności przy odbiorze.

Niezależnie od tego, w jaki sposób kupujący płaci za towar, firma kurierska po otrzymaniu zapłaty przelewa środki na rachunek bankowy Piotra. Z kolei Anna ma obowiązek zapłacić za pośrednictwem rachunku bankowego. Nie może zapłacić kurierowi w gotówce po zbadaniu jakości dostarczonych rzeczy. Bez znaczenia pozostaje tu fakt, że firma kurierska rozliczy się z Piotrem bezgotówkowo.

MIESZANY SPOSÓB PŁATNOŚCI

Jeżeli wartość transakcji przekracza limit 15 000 zł, **cała kwota musi być zapłacona w formie bezgotówkowej**. Nie można podzielić płatności w taki sposób, że część zostanie zapłacona gotówką, a część w formie bezgotówkowej.

Przykład

Przedsiębiorca budowlany – Adam, kupuje w hurtowni Katarzyny materiały budowlane. Dziś kupił okna i drzwi za 18 000 zł. Od klienta – osoby fizycznej – otrzymał zaliczkę w gotówce w wysokości 5 000 zł. Adam chciałby pozbyć się gotówki, więc zamierza podzielić płatność tak, że 5 000 zapłaci w gotówce, a pozostałą część – 13 000 zł przelewem.

Katarzyna nie może przyjąć takiej płatności częściowo w gotówce, ponieważ wartość transakcji przekracza 15 000 zł. Rozliczenie powinno nastąpić przez rachunek płatniczy. Również dla Adama wartość transakcji to 18 000 zł i ponieważ przekracza ona limit ustawowy, całość powinna być zapłacona w formie bezgotówkowej.

WPŁATA GOTÓWKI NA RACHUNEK BANKOWY KONTRAHENTA I PRZEKAZ POCZTOWY

Jeżeli wartość transakcji przekracza limit 15 000 zł, to niezależnie od wysokości wpłaconej do banku kwoty, jest to niezgodne z przepisami. Wpłata gotówki na rachunek bankowy kontrahenta albo wykonanie przelewu pocztowego nie jest płatnością bezgotówkową.

Przykład

Tomasz prowadzi sklep. Od Krzysztofa – zaprzyjaźnionego stolarza, który prowadzi działalność z synem w formie spółki jawnej - zamówił nowe regały do sklepu o wartości 18 000 złotych. Krzysztof nalega, żeby zapłaty dokonać przekazem pocztowym – Tomasz wpłaci w placówce Poczty Polskiej gotówkę, którą listonosz przyniesie do siedziby firmy Krzysztofa.

Takie działanie jest nieprawidłowe. Limit określony w ustawie Prawo przedsiębiorców. Tomasz ma obowiązek dokonać zapłaty za pośrednictwem rachunku płatniczego, a przedsiębiorstwo Krzysztofa ma obowiązek przyjąć płatność w taki sposób.

Przykład

Krzysztof prowadzi komis samochodowy. Jedzie do Niemiec, żeby w tamtejszym komisie prowadzonym przez Horsta, kupić samochód o wartości 7000 euro. Podczas jazdy próbnej podejmuje decyzję o zakupie. Krzysztof słyszał o ograniczeniach dotyczących płatności gotówką, więc razem z Horstem jadą do oddziału banku, żeby wpłacić 7000 euro na rachunek niemieckiego sprzedającego.

Krzysztof postępuje nieprawidłowo. Jako polski przedsiębiorca dokonujący płatności na rzecz innego przedsiębiorcy ma obowiązek dokonać jej za pośrednictwem rachunku płatniczego. Wpłata gotówki w banku na rachunek sprzedającego nie spełnia tego warunku.

POTRĄCENIE

Do potrącenia (obejmującego całość wierzytelności) **nie stosuje się limitu** (por. **IFSK 1731/11**, interpretacja indywidualna **1462-IPPB1.4511.1147.2016**).

POTRĄCENIE CZĘŚCIOWE

W przypadku dokonywania płatności pozostałej po częściowym potrąceniu stosuje się limit 15 000 zł jeżeli wartość wierzytelności go przekracza. Decydująca jest bowiem wartość wierzytelności, a nie kwota potrącenia.

Przykład

Przedsiębiorca budowlany – Adam, jest winny hurtowni Katarzyny 16 000 zł z tytułu zakupu materiałów budowlanych. Równocześnie Katarzyna jest winna Adamowi 13 000 zł z tytułu remontu, jaki wykonał. Strony uzgodniły, że dokonają potrącenia długu. Adam dopłaci Katarzynie 3000 zł (16 000 zł – 13 000 zł).

W takim przypadku Adam nie może rozliczyć się z Katarzyną gotówką, ponieważ wartość transakcji wynosi 16 000 zł. Zastosowanie znajduje zasada ogólna – jeżeli całkowita wartość transakcji (niezależnie od liczby płatności) przekracza limit 15 000 zł, wszystkie płatności muszą być dokonane bezgotówkowo.

Przykład

Przedsiębiorca budowlany – Adam, jest winny hurtowni Katarzyny 12 000 zł z tytułu zakupu materiałów budowlanych. Równocześnie Katarzyna jest winna Adamowi 8 000 zł z tytułu remontu, jaki wykonał. Strony uzgodniły, że dokonają potrącenia długu. Adam dopłaci Katarzynie 4000 zł (12 000 zł – 8000 zł). W takim przypadku Adam może rozliczyć się z Katarzyną gotówką, ponieważ wartość transakcji wynosi 12 000 zł.

ZALICZKI

Do zaliczek stosuje się limit transakcji gotówkowych. Wynika to z faktu, że w przypadku prawidłowego wykonania zobowiązania przez strony umowy (transakcji), wartość zaliczki jest zaliczana na poczet płatności.

PŁATNOŚCI RATALNE

Wszystkie raty stanowią jedną transakcję, ponieważ są związane z jednym zakupem. Muszą być zatem dokonywane z uwzględnieniem limitu obrotu gotówkowego.

Ważne! Zapłata zaliczki i płatności ratalne z klauzulą waloryzacyjną. Przedsiębiorca może, ze względu na stosowane klauzule waloryzacyjne, przekroczyć limit 15 000 zł (na przykład w przypadku gwałtownego wzrostu wartości indeksu odniesienia – cena ropy, kawy, miedzi, węgla). Jeżeli dostawa będzie realizowana przez kilka miesięcy, wartość transakcji – przez zastosowanie klauzul waloryzacyjnych – może ulec znacznej zmianie – 20% – 30%. W takim przypadku decydujące jest wyliczenie wartości dokonane przy pierwszej płatności częściowej za daną transakcję:

- jeżeli w momencie dokonywania pierwszej płatności częściowej (raty/zaliczki) strona transakcji, stosując aktualną wartość wskaźnika waloryzacyjnego wiedziała, że całkowita wartość transakcji przekroczy limit – pierwsza płatność powinna być dokonana bezgotówkowo i wszystkie płatności związane z tą transakcją powinny być dokonane w taki sposób (nawet, jeżeli ostateczna wartość transakcji będzie niższa niż limit ustawowy)
- jeżeli w momencie dokonywania pierwszej płatności częściowej (raty/zaliczki) strona transakcji, stosując aktualną wartość wskaźnika waloryzacyjnego wiedziała, że ostateczna cena nie przekroczy limitu – pierwsza płatność może być dokonana w formie gotówkowej i w takiej formie strony mogą kontynuować rozliczenie. Z chwilą, kiedy wartość transakcji podczas płatności częściowej przekracza limit ustawowy, każda następna płatność powinna być dokonywana bezgotówkowo (nawet, jeżeli ostateczna wartość transakcji, albo wartość wyliczona na potrzeby kolejnej płatności częściowej będzie niższa niż limit ustawowy).

Podsumowując, jeżeli choć raz podczas płatności częściowej strona wiedziała, że limit zostanie przekroczony – ta, i każda następna płatność muszą być dokonane w formie bezgotówkowej.

Jeżeli z obliczeń dla pierwszej płatności wynika, że limit zostanie przekroczony – wszystkie płatności są dokonywane bezgotówkowo.

Jeżeli z początkowych obliczeń wynikało, że limit nie zostanie przekroczony – strony mogą rozliczać się w gotówce i obliczenia dla późniejszych wpłat nie mają wpływu na prawidłowość już dokonanych płatności. Każde obliczenie dla wpłaty częściowej, które wskazuje, że limit zostanie przekroczony powoduje, że dana płatność, jak również każda następna, muszą być dokonane bezgotówkowo nawet, jeżeli ostatecznie okaże się, że limit transakcji nie został przekroczony.